

XVII. DE POSITIE DER KERKEN

Er zijn in de gemeente Gieten 2 hervormde kerkelijke gemeenten, Gieten en Gieterveen, een vereniging van Vrijzinnig Hervormden in Gieterveen en een Gereformeerde evangelisatie in Gieten.

Het aantal Gereformeerden omvat ca. 5 pct van de totale Gieter bevolking, de N.H. in Gieten en Gieterveen ca. 80 pct. De overige 15 pct bestaan uit enkele Rooms Katholieken, Doopsgezinden en andere kleine kerkgenootschappen, maar overigens uitsluitend uit onkerkelijken.

De Vereniging van Vrijzinnig Hervormden in Gieterveen heeft een 90-tal leden (ca. $\frac{1}{4}$ van alle hervormden in het veengebied) en beschikt over een eigen klein gebouwtje, waar eens in de 3 weken een vrijzinnig predikant van elders komt preken. De Vrijzinnig Hervormden zijn van de Hervormde Gemeente in Gieterveen afgesplitst nadat een christelijke school werd opgericht in de 20-er jaren. De kerkelijkheid, blijkend uit doop, belijdenis en kergang is het grootst bij de Gereformeerde groep, ook nog vrij groot bij de Hervormden in Gieterveen en het geringst in de (Vrijzinnig) Hervormde Gemeente in Gieten. Wel laat nog ca. 20% van de jongeren in Gieten zich aannemen, ook worden nog veel kinderen gedoopt, maar vooral de kerkgang is zeer gering. De gemiddelde kerkgang in Gieterveen is zeer bevredigend, ook van de jeugd, zij is ondanks de kleinere gemeente groter dan in Gieten.

Het percentage belijdende lidmaten is in Gieterveen daarentegen slechts ca. 25 pct van alle volwassen Hervormden (door het ledenverlies i. v. m. de schoolkwestie), tegenover nog ca. 35 pct in Gieten. Het laatste percentage neemt door de verminderde belijdenissen echter af, terwijl dat in Gieterveen ongeveer constant is. Bij de Gereformeerden is het percentage belijdende lidmaten ca. 90 pct van het aantal volwassen leden.

De dooptraditie is nog het sterkst in de oude boerenbuurtschappen als Achter 't Hout en Zandvoort, elders begint zij uit te slijten. Volwassendoop komt meer voor dan vroeger.

Bij alle begrafenissen echter wordt een predikant gevraagd om te spreken.

De financiële offerbereidheid is vaak teleurstellend, zelfs ook van de belijdende lidmaten. Men klaagt al spoedig, als de kerk een bedrag van ook maar enige betekenis vraagt. Dit was overigens ook vroeger reeds zo en misschien zelfs nog erger.

De werkgroep Culturele Situatie heeft de volgende oorzaken opgesomd, die de verminderde kerkelijkheid onder de ouderen en onder de jeugd hebben bewerkstelligd:

- a. de materiële welvaart en welstand, het gemakkelijke leven doen de belangstelling voor wat de kerk afnemen. Men heeft het gevoel, dat men best buiten de kerk kan; in tegenstelling tot tijden van oorlog, of bij de februari-ramp toen alle kerken vol waren;
- b. jarenlang, 20-30 jaar geleden wellicht meer dan nu, heeft de kerk zich teveel op de ouderen gericht, waardoor de jeugd de belangstelling voor de kerk heeft verloren;
- c. de jeugd van 20-30 jaar geleden zijn de ouders van volwassen kinderen van thans. Deze zetten hun kinderen minder tot kerkgang aan dan de ouders vroeger deden, hun gezag is verminderd (zie ook onder hoofdstuk XIV) en vooral: zij geven zelf niet het voorbeeld;
- d. het is voor de kerk moeilijker geworden te blijven boeien, door de concurrentie van wedstrijdsport, film, televisie enz., die spanning en sensatie bieden. Dit geldt vooral ook op het platteland waar + 40 jaar geleden op zondagen maar heel weinig te beleven viel, terwijl door de week het werk alle tijd in beslag nam.

Deze invloeden van de moderne tijd zijn in alle kerken merkbaar. Ook bij de Gereformeerden kost het meer moeite de jeugd bij de kerk te houden, al is de

kerkgang nog groot. Dwang beschouwt men daarbij uit den boze, maar het kerkelijk en ouderlijk gezag is onder Gereformeerden in het algemeen minder verzwakt.

Hoewel de kerken veel aan directe invloed hebben ingeboet, zijn er toch tekenen, die erop duiden dat, zij het ten dele op andere wijze, de kerk nog steeds een rol van betekenis kan spelen in de samenleving, en soms nog grote groepen mensen voor bepaalde denkbeelden en doeleinden weet te bezielen.

- a. de jaarlijkse kerkdagen in de ring met de omliggende gemeenten trekken veel belangstelling (1000 - 1200 bezoekers);
- b. de grote verloting voor de restauratie van de kerk in Gieterveen bracht in korte tijd 30.000 gulden op, waarvan ongeveer de helft uit Gieterveen zelf (1959);
- c. de kerken nemen deel in en stimuleren het maatschappelijk werk. De opgerichte nieuwe Stichting voor Maatschappelijk Werk in de gemeente Gieten is een initiatief geweest van de kerkelijke gemeente Gieterveen;
- d. het gezinszorgwerk, waarin ook de kerken deelnemen, bloeit;
- e. de belangstelling voor de zondagsscholen is zeer groot. Zij bereiken tezamen wekelijks ca. 50 pct van alle kinderen tussen 6 en 12 jaar in de gemeente.
- f. de belangstelling voor de catechisatie is vaak zeer bemoedigend;
- g. via het jeugdwerk (indirect door de kerk gedragen) wordt een vrij groot deel (ca. 40 pct) van de jeugd een aantal jaren bereikt.